

знань засвоєного матеріалу і вивченого попереднього доцільно використовувати комп'ютер. За його допомогою вчитель може створити умови самостійної роботи та контролювати знання учня без упередженого ставлення до нього.

Комп'ютер можна успішно використовувати на уроках насамперед з його базовим програмним забезпеченням (Power Point, Photo Shop, Corel DRAW, Exel). За допомогою цих програм а заняттях профільного навчання можна виконувати стилізацію рисунків для різних видів художніх творчих робіт, створювати презентації, виконувати проектування виробів, проводити розрахунки та виконувати графічні зображення, готувати текстові файли й ін.

Для проведення теоретичної частини занять на належному рівні доцільно використовувати мультимедіа як один із сучасних напрямків інформаційних технологій. За допомогою динамічних екранних та знакових засобів можна відтворити художньо-образне відображення. Так, наприклад, у процесі проектування виробів з кишнями доцільно добирати різні види моделей, їх форму, розміри, властивості матеріалів для виготовлення, поєднання кольорової гамми і т. п. Для проектування вдалої новоствореної моделі можна порівнювати зображені елементи художнього та технічного моделювання.

Для вдосконалення вивчення навчального матеріалу нами розроблено презентації обробки кишень різних видів, де показано поетапне виконання необхідних операцій. Вважаємо, що пояснення нових відомостей з використанням запропонованих презентацій сприятиме більш доступному та якісному засвоєнню нової інформації старшокласниками.

Після вивчення тем, розділів відповідно до навчальної програми для контролю якості знань старшокласників можна проводити тестування. Залежно від особливостей теоретичного матеріалу використовують різні форми тестових завдань: закрита, відкрита, на відповідність, на правильну послідовність та на причину-наслідковий зв'язок.

Власний педагогічний досвід дозволяє зробити висновок, що комп'ютерні технології відкривають учням доступ до нетрадиційних джерел інформації; а вчителів – дозволяють поєднувати їх з інтерактивними методами навчання, ігровими технологіями, проблемними завдання та ін..

ЛІТЕРАТУРА:

1. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Технології. 10-11 класи. Технологічний напрям. Спеціалізація «Швейна справа».
2. Тхоржевський Д. О. Методика трудового і професійного навчання : [у 3 ч.] / Тхоржевський Д. О. – Вид. 4-те, перероб. і доп. – К. : Дініт, 2000. – Ч. 1 : Теорія трудового навчання . – 248 с.

Романич В.

Науковий керівник – доц. Мамус Г. М.

ВИВЧЕННЯ ХУДОЖНЬОГО КОНСТРУЮВАННЯ ВИРОБІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасний етап розвитку нашого суспільства вимагає від освітньої галузі забезпечення формування творчої, багатогранно розвинутої особистості. Зростають вимоги до удосконалення навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи на основі впровадження інноваційних технологій, досягнень педагогічної науки та передового досвіду виробництва. Провідне місце у її вирішенні належить технічним видам праці як складовій освітньої галузі «Технології». З метою цілеспрямованої підготовки старшокласників до трудової діяльності; виховання творчої особистості, здатної пристосуватися до теперішніх соціально-економічних змін суспільства, використовувати свої знання та вміння на виробництві, в сфері послуг, у побуті навчальною програмою для учнів 10-11 класів передбачено разом із обов'язковими програмами, в яких відображається державний базовий стандарт, вивчення варіативних модулів. «Технологія дизайну предметів інтер'єру» один із них. Інформацію, необхідну для опанування даного варіативного модуля, можна знайти у журналах по художньому конструюванню, у спеціалізованій літературі, на відповідних інтернет-сайтах. Проте, відсутні шкільні підручники та посібники, які би висвітлювали дані питання, не розроблені рекомендації для вчителів для

проведення відповідних занять. З огляду на вищевказане вважаємо, що тема статті про особливості художнього конструювання виробів на уроках технологій є актуальною.

На заняттях технологій старшокласники опановують теоретичний матеріал, який вимагає естетичного смаку, нестандартного підходу, розуміння оригінальності; самостійно проектують та виготовляють вироби за законами гармонії та краси. З огляду на це, школа повинна дати своїм випускникам загальне уявлення про всебічне поширення дизайну в житті сучасного суспільства, про перетворювальну діяльність художника, конструктора-дизайнера, про важливість впливу оптимальної організації виробничого і побутового середовища сучасної людини.

У вітчизняній педагогіці недостатньо вивчені питання змісту, методів, форм роботи з популяризації знань про дизайн серед учнівської молоді. Мало опубліковано повноцінної методичної літератури з порушеної проблеми на допомогу вчителю технологій, керівнику студії чи гуртка.

Аналіз навчання учнів 10-11 класів у процесі проходження педагогічної практики в школі дає підстави вважати, що знайомство школярів з дизайном носить здебільшого епізодичний характер і не відповідає вимогам, що поставлені Державною національною програмою «Освіта». Формування і розвиток професійних навичок у художньо-дизайнерській творчості учнів та впровадження нових навчальних програм необхідно поєднувати з підготовкою та навчанням майбутніх педагогів, які будуть працювати зі старшокласниками за програмами, методично та структурно пов'язаними з дизайн-освітою.

Вивчення та аналіз змісту урочного, позаурочного і позашкільного навчання учнів основам дизайну дає підстави стверджувати, що у системі загальної освіти дизайн здебільшого сприймається як «естетика». Відомі нам навчальні програми з дизайну та художнього конструювання складаються за принципом переліку тематики, що стосується дизайну, але не пов'язані з системними положеннями, в основу яких закладено єдність і взаємозв'язок художніх, наукових, трудових знань, умінь і навичок. До теперішнього часу недостатньо навчально-методичної літератури з основ художнього конструювання та дизайну для школи.

Ряд фахівців (Є. М. Лазарєв, М. М. Скаткін, С. У. Гончаренко, В. П. Тименко, В. В. Чернишов), зарубіжних дослідників (А. І. Павловський, К. Томас та ін.) відзначають, що зміст навчання основам дизайну і його форми реалізації у загальноосвітніх навчальних закладах не відповідають сучасним вимогам.

У зв'язку з цим ставиться завдання щодо актуалізації знань і формування художньо-конструкторських умінь учнів, їх здатності до різних форм естетичної діяльності. Ці якості через свої професійні особливості найповніше формуються в процесі дизайн-діяльності.

Зміст технологічної освіти в загальноосвітній школі, який побудований на принципах варіативності, передбачає вивчення у 5-9 та 10-11 класах основ дизайну. Важливим є розробка учнями творчих проєктів з використанням основ художнього конструювання виробів. Ця діяльність пов'язана з організацією предметного докільця на засадах краси і доцільності та забезпечує проєктування нових предметно-пластичних форм, послуг у всіх сферах життєдіяльності людини. З професійним напрямом, «людина-природа» співвідноситься ландшафтний дизайн, із напрямом «людина-людина» – етнічний дизайн, «людина-техніка» співвідноситься із промисловим дизайном, «людина-знакові системи» – із графічним дизайном, «людина-художні образи» – із дизайном середовища.

Важливим аргументом необхідності вивчення основ художнього конструювання в школі є те, що, крім розвитку учнів, ця діяльність має потужний виховний потенціал, оскільки створює умови для формування естетичних смаків, культури праці. Дизайн синтезує духовне та матеріальне й виступає системою культурно-естетичних зв'язків. Побутові вироби, знаряддя праці несуть у собі дух і суть людської культури. Крім того, дизайн виконує роль історичної трансляції, об'єднує ідеї за законами стилю, напрямом моди.

Питання, з якими учні повинні ознайомитися на заняттях у процесі вивчення варіативного модуля «Технологія дизайну предметів інтер'єру» є не лише цікавими, а й потрібними у повсякденному житті, адже кожна сучасна людина прагне почуватися комфортно та затишно у власній оселі.

У вирішенні інтер'єру значну роль відіграють власні уподобання та модні тенденції. Проте, для оформлення та обладнання житлових приміщень відповідно до утилітарних та

естетичних вимог старшокласники повинні знати історичні та сучасні стилі дизайну приміщень; функціональні зони житла, принципи та засоби художнього конструювання предметів інтер'єру, можливості використання національних традицій і т. д.

Вивчення основ художнього конструювання є необхідним для створення учнем технічно якісних виробів. Дизайн повинен не лише формувати естетичні ідеали, визначати потреби і спрямовувати суспільство на ті продукти й матеріали, які існують у достатній кількості та неносять шкоди навколишньому середовищу; не лише впливати на економічне використання ресурсів, але творити середовище життєдіяльності, яке б сприяло лише здоровому способу життя людини [1, с. 152].

У процесі проектування та виготовлення виробів на уроках технологій старшокласники інтегрують наукову, технічну й художню діяльність, що має надзвичайно великий виховний і розвивальний потенціал для гармонійного розвитку особистості.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Удод Г. С., Прусак О. В., Прусак В. Ф. Екологічний аспект в дизайні середовища / Проблеми та перспективи розвитку деревообробної промисловості. – Львів: УкрДЛТУ, ТФ, 2002. – С. 149–153.

Тишко Т.

Науковий керівник – доц. Понятишин В.В.

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД НАВЧАННЯ УЧНІВ 11 КЛАСІВ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТЕМИ: «ПРОЕКТУВАННЯ ВИРОБІВ ІЗ ПИЛОМАТЕРІАЛІВ»

Запровадження у виробництво нової техніки й технологій, становлення й розвиток ринкових відносин і нових форм господарювання, зростання обсягу знань про перетворення матеріалів, енергії та інформації в інтересах людини вимагають підвищення рівня технологічної підготовки підростаючого покоління. У зв'язку з цим проходить реформування предмету "Трудове навчання". Учні всіх класів з 2010–2011 н. р. почали навчатись за новими навчальними програмами, за напрямом підготовки «Технології».

Технологічна освіта старшокласників покликана забезпечити ґрунтовне оволодіння ними знань про закономірності проектної і техніко-технологічної діяльності, спираючись на знання з основ наук на рівні загальнонавчальних закономірностей, формування здатності мобілізувати свої потенційні творчі можливості в різних видах діяльності з врахуванням індивідуальних можливостей учнів. [3]

У 10–11 класах навчання може здійснюватись за універсальним або технологічним профілем. У класах технологічного профілю трудова підготовка може проводитись за різними спеціалізаціями, однією з яких є „Деревообробка». Метою навчання за даною спеціалізацією є підвищення рівня компетентностей учнів 10–11 класів з технології деревообробки внаслідок оновлення, поглиблення і розширення спеціальних знань і вмінь, одержаних у 5–9 класах, та створення оптимальних умов для свідомого професійного самовизначення. [4]

Навчальна програма включає тему про теоретичні засади проектування виробів з деталей, що мають різні форми (прямокутну, циліндричну, конічну, площинну), з врахуванням принципу взаємозамінності та дотриманням системи посадок і шорсткості поверхонь.

Тому під час навчання старшокласники повинні оволодіти знаннями про теоретичні основи проектування і вміти застосовувати їх у практичній діяльності в процесі конструювання та виготовлення різних виробів. Це допоможе учням поглибити знання про вимоги до конструкцій, технологічні процеси виготовлення виробів і організацію меблевого виробництва, розширити політехнічний світогляд.

На вивчення вибраної теми «Проектування виробів із пиломатеріалів» відводиться 10 годин.

В темі розглядається такий навчальний матеріал:

– столярний виріб і його елементи-деталі, складальні одиниці, комплекси і комплекти;